

Hrvatski skladatelj Ivan Padovec

Ferenčina, Samanta

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:390667>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

SAMANTA FERENČINA
DIPLOMSKI RAD

HRVATSKI SKLADATELJ IVAN PADOVEC

Čakovec, srpanj 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(ČAKOVEC)

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Samanta Ferenčina

TEMA DIPLOMSKOG RADA: Hrvatski skladatelj Ivan Padovec

MENTOR: Branimir Magdalenić, viši predavač

Čakovec, srpanj 2020.

Zahvale:

Veliku zahvalnost, u prvom redu, dugujem svom mentoru Branimiru Magdaleniću, višem predavaču, koji mi je svojim savjetima pomogao pri izradi ovog diplomskog rada te je imao vremena i puno razumijevanja.

Zahvaljujem svima koji su mi na bilo koji način pomogli u izradi ovog diplomskog rada. Velika hvala profesoru Petru Meštriću što je svojom prisutnošću uvećao dan obrane diplomskog rada i odsvirao skladbu Ivana Padovca, "Tema s varijacijama".

Hvala svim mojim prijateljima koji su mi najljepše godine odrastanja učinili nezaboravnim. Uz njih su svaki ispit i svaka briga bili lakši, a prijateljstva će ostati za cijeli život. Hvala Vam na zajedničkim trenucima, iskustvima i razgovorima koji su od mene načinili osobu.

Najviše se zahvaljujem svojim roditeljima, sestri i dečku. Bili su puni razumijevanja i velika podrška kroz godine mog studiranja. Hvala Vam što ste vjerovali u mene. Stoga im posvećujem ovaj diplomski rad.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
SAŽETAK.....	2
SUMMARY	3
UVOD	4
1. BIOGRAFIJA IVANA PADOVCA	7
2. ZLATNE GODINE IVANA PADOVCA U BEČU	10
3. HRVATSKI NARODNI PREPOROD	13
3.1. Padovec i drugi ilirski skladatelji	14
4. POVRATAK U HRVATSKU	16
4.1. Razdoblje od 1848. godine do smrti.....	17
5. GITARA S DESET ŽICA	19
6. ŠKOLA ZA GITARU	22
7. PADOVČEV SKLADATELJSKI OPUS	26
7.1. Skladbe za gitaru	27
7.2. Skladbe za glas uz pratnju gitare (hrvatski tekst).....	30
7.3. Skladbe za glas uz pratnju gitare (njemački tekst)	32
7.4. Skladbe za glasovir	33
8. IME PADOVCA DANAS.....	36
8.1. Glazbena škola u Novom Marofu	38
8.2. „Mladi Padovec“	38
ZAKLJUČAK.....	40
LITERATURA	41
PRILOZI	43
Životopis	45
Izjava o samostalnoj izradi rada	46

SAŽETAK

Varaždin, grad baroka, mjesto uličnog festivala *Špancirfesta*, grad je koji ima bogatu glazbenu prošlost, sadašnjost, ali i budućnost. Iz tog su grada poznati skladatelji: Leopold Ebner, Fortunat Pintarić, Karl Udl, Vilko Novak, Ernest Krajanski.

Podrijetlom iz Varaždina jest i najpoznatiji hrvatski gitaristički virtuoz Ivan Padovec. On je prvi hrvatski gitaristički virtuoz poznat u svijetu, glazbeni pedagog i skladatelj rođen 17. srpnja 1800. godine. Njegov se život može podijeliti na nekoliko razdoblja: 1. teško i boležljivo djetinjstvo te mladost zbog problema s vidom, 2. život u Zagrebu kao cijenjenog učitelja glazbe, 3. vrhunac karijere i brojni nastupi u inozemstvu za vrijeme boravka u Beču, 4. povratak u rodni grad Varaždin i brojni koncerti i 5. razdoblje od sljepoće do smrti. Iako je imao velikih problema sa zdravljem, to ga nikada nije sprječavalo da se bavi glazbom. Bio je glazbeno nadaren, ali je imao i sreće u glazbenom životu, stoga je napravio veliku karijeru, ne samo u Hrvatskoj, već i u inozemstvu. Na vrhuncu glazbene karijere problemi s vidom pogoršavali su se te je u jednom dijelu života postao potpuno slijep. Sljepoća ga nije spriječila u bavljenju glazbom i dalje je uz pomoć svojih učenika pisao skladbe i svirao. U svijetu je poznat i po svom izumu gitare s deset žica koju je napravio kako bi gitara imala bogatiji zvuk, ali i po *Školi za gitaru* u kojoj je napisana uputa za sviranje njegove gitare.

Pregled njegova života, najpoznatije skladbe, izum gitare s deset žica i *Škola za gitaru* razrađene su teme u ovom diplomskom radu.

Ključne riječi: Ivan Padovec, gitara s deset žica, Škola za gitaru, stvaralaštvo

SUMMARY

Varaždin, the city of baroque, home to the street festival *Špancirfest*, is one of the cities with a rich musical history, present, as well as future. A number of renowned composers called Varaždin their home: Leopold Ebner, Fortunat Pintarić, Karl Udl, Vilko Novak, Ernest Krajanski.

Ivan Padovec, one of the most well-known guitar virtuosos, a Croatian composer which is the subject of this thesis, was also from Varaždin. Born on 17 July 1800, he was the first Croatian guitar virtuoso, music pedagogue and composer to reach worldwide renown. His life can be divided into several periods: 1. a difficult and sickly childhood and youth due to eyesight problems, 2. life in Zagreb when he became an esteemed music teacher, 3. the peak of his career and numerous performances abroad during his stay in Vienna, 4. the return to his hometown, Varaždin and numerous concerts and 5. the period from his blindness to death. Although he had major health issues, they never hindered his music career. He was musically talented, but he was also lucky when it came to his music career, thus he made a name for himself not only in Croatia, but abroad. At the peak of his music career, his bad health which followed him from his childhood caught up to him, and at a point in his life he became completely blind. However, the blindness had not stopped him in producing music, and with the help from his students, he continued to compose and play. He is known worldwide for his invention of the ten string guitar, which he crafted to give the guitar a richer sound, and for his *Guitar School* (*Školi za gitaru*) which contains the instructions for the playing of his guitar.

The thesis consists of the overview of his life, some of his most well-known compositions and his invention of the ten string guitar and *Guitar School* (*Školi za gitaru*).

Key words: Ivan Padovec, ten string guitar, Guitar School, creative work

UVOD

Ivan (Eugen) Padovec (1800. – 1873.) poznati je hrvatski gitaristički virtuoz, skladatelj i glazbeni pedagog rođen u Varaždinu. Potječe iz skromne obitelji češkog podrijetla. Njegov se djed Ivan doselio iz Praga u Varaždin. Padovčeva rodna kuća bila je stara jednokatnica u Kovačkoj ulici (danas u Ulici Ivana Padovca) gdje je živio s ocem Ivanom, majkom Josipom, mlađim sestrama Marijom Rosalijom Nikolinom i Josipom te mlađom braćom blizancima Pavlom i Franjom. Njegova majka Josipa rodila je sa 17 godina prvo dijete, ukupno ih je rodila devet, a njih četvero preminulo je u najranijoj dobi (Perči, 2006). Zgrada njegove rodne kuće kasnije je služila kao Vatrogasni dom, a danas je to sjedište Turističke zajednice grada Varaždina.

Prvi važan događaj koji je Ivana Padovca potaknuo da se ozbiljnije počne baviti glazbom bio je koncert vrhunskog talijanskog gitarista Maura Giulianija u Beču 1818. godine. Bio je oduševljen gitarom, a da nije imao veliku potporu ujaka koji mu je kupio i poklonio gitaru, ništa ne bi bilo ostvarivo. Vrativši se u svoj rodni grad Varaždin, uz svakodnevno sviranje, Ivan je postao virtuoz na gitari. Upisao je učiteljsku školu u Zagrebu, podučavao djecu sviranju i živio glazbu.

Na Padovca je utjecao i Juraj Karlo Wiesner pl. Morgenstern, skladatelj, dirigent, violinist, violončelist, koralist i pedagog iz gotovo svih glazbenih struka. Juraj K. Wiesner bio je Ivanov učitelj, učio ga je kompoziciju, harmoniju i glasovir. Budući da je dotada već stekao puno znanja o glazbi, počeo je javno nastupati i skladati skladbe za gitaru. Osnovao je Zagrebački sekstet, sastav gudača i gitarista amatera koji je kasnije prerastao u *Musikverein*.

Osim koncerata u hrvatskim gradovima (Rijeka, Zadar, Zagreb, Trst), postigao je i zapažene uspjehe na koncertnim turnejama u Austriji, Njemačkoj, Češkoj, Mađarskoj, Engleskoj, Poljskoj, Rusiji. Kad je došao do vrhunca svoje karijere, naglo mu se pogoršalo zdravlje. Pogoršao mu se vid s kojim je imao problema još od dječje dobi te se vratio u rodni Varaždin. Nakon što se iz Beča vratio u Varaždin, a vid mu se malo popravio, priredio je još nekoliko koncerata u rodnom gradu i gradu Zagrebu.

Varaždinski virtuoz na gitari poznat je i po gitari s deset žica koju je sam izmislio i po priručniku *Teoretsko-praktična škola za gitaru – Od osnovne nastave do sviranja gitare s deset žica*.

Osim gitare, udžbenika za gitaru, Padovec je napisao i velik broj djela: vokalne skladbe, instrumentalne skladbe te popijevke uz pratnju gitare ili klavira skladane na hrvatske i njemačke tekstove. Sve je ostavio iza sebe 4. studenog 1873. kad je umro.

Fotografija 1. *Rodna kuća Ivana Padovca* – danas Turistička zajednica grada
Varaždina

(izvor: Osobni arhiv)

1. BIOGRAFIJA IVANA PADOVCA

Ivan (Eugen) Padovec hrvatski je gitarist i skladatelj rođen u Varaždinu 17. srpnja 1800. godine u skromnoj građanskoj obitelji češkog podrijetla. Otac mu se zvao Ivan i po zanatu je bio sedlar, a majka Josipa. Korijene iz Praga vuče Ivanov djed, voskar Ivan Krstitelj Padovec, koji se doselio u Varaždin. U svom je rodnom gradu proveo djetinjstvo i mladost uz mlađe sestre i braću. U rodnoj je kući, osim djetinjstva i mladosti, proveo i vrijeme vrhunca svoje karijere, a na kraju je u njoj potpuno slijep završio svoj, zbog zdravlja mukotrpan i zbog glazbene karijere uspješan, život.

Od malih je nogu bio slabašno i boležljivo dijete, a uz to i kratkovidan i u djetinjstvu je doživio tragediju koja mu je obilježila život. U desetoj godini života neki mu je vršnjak, u igri, kamenom izbio oko. Zbog tog je događaja morao ponavljati prvi razred gimnazije, no iako na jedno oko ništa nije vidio, a na drugo gotovo ništa, završio je i pučku školu i šest razreda gimnazije u Varaždinu s dobrim uspjehom. Prvi problemi zbog slabog vida javili su se nakon što je završio gimnaziju, odnosno kada nije bio primljen u sjemenište, što je bila velika želja njega i njegovih roditelja. Padovčevi roditelji to su ponajprije željeli zato što nisu imali sredstava za daljnje školovanje svoje djece, stoga je Ivan morao naći drugo rješenje. Odlučio se za upis u učiteljsku školu u Zagrebu. Poslao je molbu ravnatelju škole i dobio odgovor „*da svaki onaj, koji želi da bude primljen u taj zavod, mora uz druge sposobnosti umjeti ponješto i glazbu*“ (Kuhač, 1893, str. 94). Odmah je to Padovec javio svom ujaku u Beč koji mu je 1817. godine poslao violinu. Budući da Ivan nije znao svirati violinu, potražio je u Varaždinu učitelja te je već nakon godinu dana uz njegovu pomoć napredovao i postao vješt violinist, a to nije bilo čudno jer je bio glazbeno nadaren.

Godine 1818. posjetio je Ivan Padovec svog ujaka u Beču gdje su zajedno bili na koncertu velikog talijanskog gitarista Maura Giulianija i tada se toliko oduševio gitarom da je odmah zaželio naučiti svirati i taj instrument. U to vrijeme gitara je bila jako popularna, gotovo sve građanske obitelji imale su gitaru u svojoj kući. Padovec je već ponešto znao svirati na gitari, no tadašnji veliki virtuozi gitare, npr. Mauro Giuliani, Luigi Legnani, Josip Vancura, Antun Diabelli, Fridrik Spina, samo su ga potaknuli da se potpuno posveti gitari i usavrši sviranje na njoj. U tome ga je podržao ujak kupivši mu gitaru, Bartoluzzijevu školu i niz skladbi spomenutih slavni

gitarista. S time se vratio u svoj rodni grad Varaždin gdje je svakodnevno marljivo i naporno vježbao te iste godine počeo i druge podučavati u sviranju gitare čime je zaslužio i svoj prvi novac.

S obzirom na to da je stekao veće glazbeno znanje i znao svirati violinu i gitaru, uspio je upisati učiteljsku školu u Zagrebu 1819. godine. Kad je došao u Zagreb, osmjehnula mu se sreća: našao je jednu građansku obitelj čiju je djecu podučavao te u njihovom stanu besplatno stanovao, imao hranu, a uz sve je to i stekao velik broj učenika kojima je naplaćivao sate gitare i violine i tako zarađivao dovoljno novaca kako bi živio bez većih briga i problema. Ubrzo nakon upisa napustio je učiteljsku školu po nagovoru varaždinskog glazbenika Leopolda Ebnera koji mu je savjetovao da se u potpunosti posveti glazbi s obzirom na to da je iznimno glazbeno nadaren. Tako je Padovec počeo živjeti u glazbi, za glazbu i od glazbe. Počeo je pisati djela za gitaru, no nije imao dovoljno znanja i znao je da ne može napisati ništa što bi umjetnički bilo dobro i vrijedno. Upravo je zbog toga počeo učiti harmoniju, kompoziciju i klavir kod Juraja Karla Wiesnera pl. Morgensterna koji je u to vrijeme vodio cijeli zagrebački glazbeni život. Osim Padovca, mnogi su drugi ilirski skladatelji bili njegovi učenici (Lisinski, Hajko, Pokorni, Pintarić). Padovec je lijepo napredovao i puno naučio od svog učitelja Jurja tako da sa sigurnošću možemo reći da je postao virtuoz na gitari te je samostalno počeo komponirati vrhunske skladbe za gitaru. Počeo je javno nastupati 1824. godine te je osnovao Zagrebački sekstet, sastajali su se i vježbali u njegovom stanu svake nedjelje. Dvije godine kasnije sekstet je prerastao u *Musikverein* odnosno udruhu iz koje je 1829. godine nastala glazbena škola („kasnije Hrvatski glazbeni zavod i Muzička akademija u Zagrebu“ Filić, 1972). Iako je Padovec pokrenuo Zagrebački sekstet koji je bio temelj i poticaj za filharmonijsko udruženje *Musikverein*, on nije postao učiteljem te škole. Iz tog je razloga, shvativši da u Zagrebu nema prigodnog posla za njega, 1827. godine odlučio nastupati samostalno kao virtuoz na gitari. Počeo je koncertnu turneju i nastupao u Trstu, Varaždinu, Zagrebu, Rijeci, Zadru i brojnim drugim gradovima te u svima postigao velik uspjeh. Cijeli njegov boravak u Zagrebu od 1819. do 1829. godine donio mu je uspjeh: od stjecanja novog glazbenog znanja i osnivanja seksteta do koncertne turneje po hrvatskim gradovima. Zasigurno se u tih deset godina dobro pripremio za ono što mu dalje slijedi u životu.

Slika 1. *Ivan Padovec*

(izvor: <https://povijest.hr/nadanasnjidan/ivan-padovec-samouki-gitarist-europskog-glasa-1800/> ; 13.2.2020.)

2. ZLATNE GODINE IVANA PADOVCA U BEČU

Nakon što je ostvario uspjeh u Hrvatskoj, Padovec odlazi 1829. godine u Beč gdje je nastupio pred carskim dvorom na pozornici *Theater an der Wien*. Prema Perči (2000) to je kazalište svečano otvoreno 13. lipnja 1801. godine te je po svojoj veličini i tehničkim novostima najbolja zgrada u Beču u kojoj su se održavali glazbeni događaji. Glazbena svakodnevnica u Beču bila prožeta raznim oblicima zabave, a upravo je u takvu sredinu, u taj grad, došao mladi Padovec koji je želio svima pokazati svoje umijeće na gitari. U tom je kazalištu svirao skladbe stranih virtuoza na gitari, ali i svoje skladbe s kojima je ostvario izniman uspjeh. Ubrzo je zbog svog glazbenog umijeća i vrijednih skladbi stekao nakladnike za svoje skladbe, u Beču su to bili A. Diabelli, Werner, Cappi, A. Pennauer, T. Haslinger, A. O. Witzendorf. Cijeli njegov rad i velik uspjeh očekivano je završio i u bečkim novinama i to sve u trenutcima kada je, početkom 19. stoljeća, broj časopisa specijaliziran za glazbu, kazalište i društveni život naglo rastao. Neki od tih časopisa su: „*Allgemeine österreichische musikalische Zeitung, Rezensionen und allgemeine Bemerkungen über Theater und Musik, Allgemeine Theaterzeitung, Litteratur, Theater und Mode*“ (Katalinić, 2006) dok je prvi podatak o Padovčevu nastupu u Beču izašao u knjizi *150 Jahre Theater an der Wien* s jednom bilješkom: „*Johann Padowetz svirao je na gitari vlastite Varijacije na Trauerwalzer Franza Schuberta i jedan Giulianijev koncertni rondo*“ (Katalinić, 2006, str. 72).

Osim na pozornici kazališta „*Theater an der Wien*“, odrađivao je privatne nastupe i koncerte u drugim dvoranama. Jedan takav nastup odradio je 29. prosinca 1833. godine, a o njemu se pisalo u časopisu *Allgemeine Theaterzeitung, Litteratur, Theater und Mode*. Prema Katalinić (2007) u tom je tekstu bio iznesen niz podataka: 1. koncert je bio održan u punoj dvorani lokala *Zum römische Kaiser* koji je bio važan koncertni prostor za glazbeni život Beča zato što je tamo nastupao Beethoven i drugi veliki glazbenici, 2. s Padovcem je nastupio i njegov učenik Joseph Benedikt, a izveli su *Koncertantne varijacije za dvije gitare*, 3. vrsta koncerta odrađena je kao *Privat-Concert* koji su organizirali Padovec i Joseph s ciljem da publici predstave rezultate svojih napora, 4. slijedilo je kritičko mišljenje o njima i njihovoj izvedbi – imali su vještinu, no nedostajalo im je interpretacijske izražajnosti, ali ipak su doživjeli uspjeh.

Budući da se dokazao i pokazao ne samo kao virtuoz, nego kao i skladatelj i pedagog, Padovec je u Beču ostao do 1837. godine. Svi su ga glazbeni krugovi poštovali, stekao je širok krug prijatelja i poznanika, a imao je i velik broj učenika iz najboljih i bogatijih bečkih obitelji koji su ga vrlo pristojno materijalno nagrađivali. Iz Beča je svake godine išao na koncerte i putovanja u Njemačku, Češku, Mađarsku, Poljsku, Englesku i Rusiju. Na tim je putovanjima iz Beča obilazio gradove: Prag, Peštu, Brno, Graz, Frankfurt na Majni, Hannover, Hamburg, Dresden, Požun i druge. U većini mjesta stekao je i druge poznate nakladnike: „*Mechetti, Glöggl i Müller u Pešti, M. Berra u Pragu, Hofmeister u Leipzigu, L. Greiner u Grazu, Fr. Pf. Dunst u Frankfurtu, a od domaćih L. Hartman, S. Galac i E. Hiršfels u Zagrebu te J. Placer i udovicu I. Zuberu u Varaždinu*“ (Encyclopedia moderna – Bažant, 1998, str. 138). Svi su mu oni izdavali skladbe, ali mu nisu uvijek poslali dužne primjerke pa neke skladbe nikada nije ni vidio. Prema *Kuhaču* (1893) Padovec je u tom pogledu bio vrlo nemaran jer ništa nije imao na okupu, ni poredano, a on mu je na to odvratio: „*Vidite, to je ovako došlo; kada je koji moj komad štampan bio, dobio sam obično od nakladnika nekoliko primjeraka. Ove besplatne primjerke razgrabili su na brzo moji prijatelji ili moji učenici, kasnije pak nisam htio vlastitih glazbotvorina kupiti, već zato ne, što svaki komad imadem u rukopisu*“ (Kuhač, 1893, str. 100).

Upravo je njima, nakladnicima i učenicima, posvetio svoje tiskane skladbe.

U Beču je nastupio i na privatnom koncertu za dobrobit Društva slijepaca. Koncert je bio prikazan 30. travnja 1832. godine u Bäuerleovom kazališnom listu, a organizatorica je bila pjevačica Marija Stück. U koncertu su sudjelovali Joseph von Szalay i Joseph Hüttenbrenner na klaviru, zatim organizatorica s popijevkama, njezine učenice Charlotte Hönig te gospođe Herza i Greisingera, a na kraju je, prema *Katalinić* (2006), gospodin Johann Padovetz na gitari izveo Giulianijev koncertni rondo i odmah dobio glasan pljesak. Zanimljiva je činjenica da je baš Padovec, koji je imao velikih problema s vidom, nastupio u korist Zavoda za slijepe osobe. Takvi su dobrotvorni glazbeni koncerti bili česti za vrijeme oslobodilačkih ratova i nakon njih ili nakon prirodnih nepogoda kao što su požar ili poplava. Osim Padovca i drugi su istaknuti virtuozni sudjelovali na takvim koncertima pa je tako poznato da je Franz Liszt nastupio za pogođene poplavom u Pešti.

Zadnju – 1837. godinu proveo je u Beču i proputovao Poljsku, odrađujući koncerte u raznim gradovima. Tada je uslijedila nesreća i njegovo se zdravlje, koje je

od djetinjstva bilo loše, pogoršalo. Na putovanju mu je vid jako oslabio te se pribojavao da će doći do onog najgoreg, da će sasvim oslijepiti. Vratio se s koncertne turneje ponovno u Beč gdje je odmah potražio savjet najboljih liječnika, a oni su mu savjetovali da prestane s čitanjem i pisanjem te da bi mu mir i čisti zrak pomogli. Budući da je bio na vrhuncu svoje glazbene karijere, to nije bilo savjet koji je želio čuti, no nije mu preostalo ništa drugo nego da se spremi, ostavi Beč te vrati u svoj zavičaj.

Od 1829. do 1837. godine u Padovčevu se životu mnogo toga promijenilo te je zbog spomenutih nastupa i koncertnih turneja, tiskanjem skladbi i poučavanjem drugih postao slavan u zemlji i svijetu, a o tome se pisalo u tadašnjim poznatim časopisima. Može se reći da je osam godina živeći u Beču Ivan Padovec bio na vrhuncu karijere i da mu je to razdoblje u životu bilo i više nego zlatno. Na njega je utjecao bogati bečki glazbeni život, ali je i on dao doprinos tom bogatstvu s obzirom na to da se velik broj njegovih kompozicija i danas čuva u bečkim knjižnicama, a one potječu iz Padovčevih privatnih zbirki, privatnih zbirki učenika ili pak od brojnih ljubitelja gitare.

3. HRVATSKI NARODNI PREPOROD

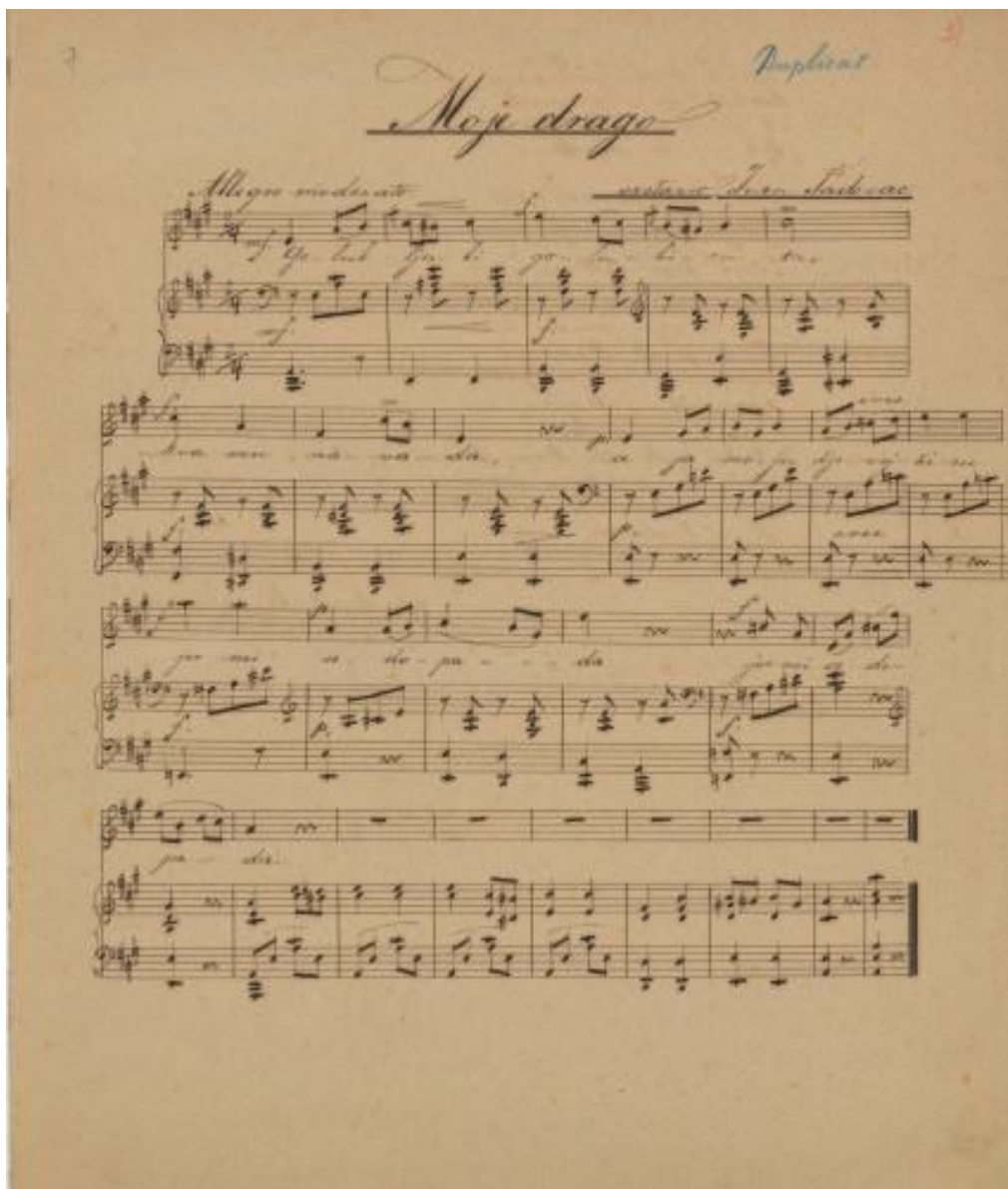
U prvim desetljećima 19. stoljeća, nešto prije narodnog preporoda, bilo je aktivnosti u raznim glazbenim područjima: koncertnim, kazališnim, crkveno-glazbenim. Najbogatiji glazbeni život bio je u Zagrebu, gradu koji se sve više afirmirao kao kulturno središte Hrvatske i tamo su bili učestali brojni koncerti i dramske priredbe u kojima su se izvodila operna djela. Najviše se razvijala crkvena glazba, a rad koralista bio je vrlo značajan i zaslužan za prve poznatije orguljaše. Mnogi koralisti bavili su se i skladanjem djela, ali i privatnim podučavanjem. Jedan od njih bio je Juraj Karlo Wiesner pl. Morgenstern (Padovčev učitelj), koralist i vrstan glazbenik koji je imao veliku ulogu u razvoju hrvatskoga glazbenog života. On je bio i ravnatelj *Musikvereina* u Zagrebu za čije je temelje zaslužan Ivan Padovec. Ubrzo su i ostali hrvatski gradovi osnovali glazbena društva – Varaždin, Osijek, Karlovac, Petrinja.

Hrvatski narodni preporod (ili ilirski preporod u godinama korištenja ilirskoga imena) trajao je u Hrvatskoj u razdoblju između 1835. i 1850. godine. To je bio politički, društveni i kulturni pokret koji su pokrenuli hrvatski intelektualci i političari (Stipčević, 1997). Ilirski je preporod bio značajan u povijesnom smislu za borbu protiv Mađara i mađarizacije. Za vrijeme ilirskoga pokreta Ljudevit Gaj uveo je štokavštinu kao prijedlog za temelj hrvatskoga standardnog jezika, ali i u glazbi je štokavština imala važnu ulogu. U njoj su, prema Andreisu (1989), ilirci gledali moćno sredstvo koje je trebalo ispuniti dva zadatka: buditi i jačati rodoljubne osjećaje i pomoći kulturnoj afirmaciji Hrvata time što će stvoriti novu hrvatsku umjetničku glazbu. Ilirskim vođama, posebice Ljudevitu Gaju, važno je bilo da se hrvatska riječ i pjesma čuju s javnih mjesta, s pozornice i koncertnog podija. Stoga je iz suradnje Ljudevita Gaja i Ferde Livadića nastala poznata budnica „*Još Hrvatska nije propala*“. Krajem tridesetih godina došlo je i do osnutka ilirskog glazbenog društva.

3.1. Padovec i drugi ilirski skladatelji

Među brojnim ilirskim skladateljima mali je broj onih koji su bili temeljito školovani glazbenici zato što je u to vrijeme glazbena škola bila tek u početku svojeg razvoja. Najškolovaniji glazbenik, od čijeg je znanja veći broj skladatelja imao koristi, bio je, već spomenuti, Wiesner pl. Morgenstern. Ilirski su skladatelji namjeravali utemeljiti nacionalni glazbeni smjer čije su skladbe morale izrasti iz obilježja narodne glazbe. Ilirskih je skladatelja bilo puno, a neki od njih su: Ferdo Livadić, Fortunat Pintarić, Karlo Prandau, Josip Juratović, Pavao Štoos, Dragutin pl. Turanji, Vjekoslav Karas, Vatroslav Vernak, Mijo Hajko, Franjo Pokorni, Ferdo Rusan, Josip Runjanin, Stanko Vraz, Milan Slavković, Pajo Kolarić... Najpoznatiji je Vatroslav Lisinski, a jedan od prvih ilirskih glazbenika koji je stekao ugled u inozemstvu bio je Ivan Padovec.

Iako je živio u Beču, Padovec se oduševio ilirskim preporodom. S Ljudevitom Gajem upoznao se još u Varaždinu te ponovno susreo u Beču i Požunu, „*posvetivši mu zbirku Narodne horvatzke poputnice (op. 12), koje je o svom trošku izdao A. Diabelli u Beču, s čisto hrvatskim naslovom*“ (Hrvatski sjever, Bažant, 1997, str. 129). Padovec je bio veliki rodoljub jer je i u stranom svijetu uvijek isticao da je Hrvat. Godine 1837. uglazbio je tri pjesme Ljudevita Vukotinovića: *Na crnooku*, *Moje jutro* i *Moje drago*, a izdao ih je također A. Diabelli. Te su se popijevke često pjevale za vrijeme ilirskih dana, a prvi put ih je, prema *Filiću* (1972), pjevao Dragutin Osinski u varaždinskom kazalištu na koncertu koji je bio priređen 4. siječnja 1838. godine u čast zagrebačkom biskupu Jurju Hauliku kada je kroz Varaždin putovao u Zagreb. Kasnije je uglazbio i tekstove drugih ilirskih pjesnika poput Ivana Trnskog, Stanka Vraza, Petra Preradovića i Ivana Kukuljevića Sakcinskog, a takve su skladbe kod ilirskih rodoljuba s veseljem bile prihvaćene i izvođene. Jedna od njih bila je popijevka *Poziv* koja je prilikom izlaska iz tiska objavljena u „*Ilirskim narodnim novinama od 17. travnja 1841., ali je koncertno izvedena već 1839. godine*“ (Petrinjak, 2000, str. 8).

Slika 2. Notni zapis popijevke *Moje drago*

(izvor:

[https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=view&id=13599&tify={%22pages%22:\[1,%22view%22:%22scan%22}](https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=view&id=13599&tify={%22pages%22:[1,%22view%22:%22scan%22}) ; 18.2.2020.)

4. POVRATAK U HRVATSKU

Ivan Padovec iz Beča se vratio u svoju domovinu jer mu je vid oslabio. Nakon što mu se vid poboljšao, priredio je nekoliko koncerata u svom rodnom gradu, a zatim i u Zagrebu. Dva koncerta priredio je 18. siječnja 1840. godine u zagrebačkom kazalištu, a o njima se pisalo u hrvatskom časopisu *Danica*: „*Osobitu pozornost povuče na se naš domorodac g. Padovec, komponista i izvrstni virtuoz na gitari, komu niti isti strogi Beč svoju važnu pohvalu uzkratio nije; novi dokaz da za muziku naš narod osobite darove ima*“ (Filić, 1972, str. 360).

Oduševio je publiku svojim varijacijama narodne budnice *Nek se hrusti šaka tvoja*, a njegove popijevke *Moje jutro* i *Poziv* izveo je bariton Bielčicki. Iste je godine nastupio na božićnom koncertu s pjevačicom Fisch i drugim glazbenicima. Godine 1841. imao je koncert s violinistom Franjom Pokornim, a na koncertima koji su se održali u ožujku 1842. godine nastupio je prvi put svirajući na svom izumu – deseterostrunoj gitari. Te je godine svirao na tri akademije u korist gradskih siromaha, a za treći koncert on je također svirao u tu svrhu što mu je donijelo društveni ugled. O tom se trećem koncertu pisalo u *Danici*: „*Kod Padovčeve akademije bila je dvorana dubkom puna, a pleskanje za svakim komadom obće i živahno. Navada je kod nas od nekada koncerte g. Padovca posećivati, jer njegova je veština obće poznata, a i naš je zemljak i k tomu očnom boljom već više godinah obtaršen. Mnogobrojni poset čini dakle i umetoljublju i sarcu naše občine čast. Gospodin davalac akademije igrao je svojoj po njemu novoizmišljenoj deseterostrunoj gitari dva komada s redkom okretnostju i pravim savaršenstvom. Obćim pleskanjem bi pohvaljen*“ (Filić, 1972, str. 361).

S violončelistom Ivanom Kockom 1845. godine imao je koncert, a 1846. na koncertu s Kockom svirao je *Promjene za gitaru*, *Zdravu nosim mišicu* i napjev iz opere *Norma*. Sve koncerte, osim časopisa *Danica*, zabilježili su i drugi varaždinski i zagrebački listovi kao što su *Pučki prijatelj*, *Croatia*, *Luna* i drugi.

Osim što je izmislio gitaru s deset žica, napisao je i *Teoretsko-praktičnu školu za gitaru* za koju je osvojio prvu nagradu i priznanje. Ugledni su mu nakladnici, uz sve to, i dalje neprekinuto izdavali note, a do prekida je došlo od 1841. do 1845. kada se Padovec posvetio pisanju udžbenika za gitaru.

Od povratka u svoj rodni zavičaj 1838. godine, živio je svoje zlatno doba u Hrvatskoj, sve do zlokobne 1848. godine kada je posve oslijepio.

4.1. Razdoblje od 1848. godine do smrti

Iako je 1848. godine posve oslijepio, Padovec se nije mogao odmaknuti od onog što mu je ispunjavalo život – od glazbe. Najveća potpora bila mu je sestra Josipa, prijatelji i učenici, uz čiju je pomoć i dalje skladao. Učenici bi mu zapisivali djela, a pojedinu pjesmu koju je htio uglazbiti čitali su mu toliko puta koliko mu je trebalo da je nauči napamet, a u svemu mu je puno pomogao i prijatelj orguljaš Ivan Antun Udl. On je najčešće ispravljao njegove skladbe i prepisivao ih, a zatim ih prodavao ili dao u tisak. Sve nam to govori koliko se Ivan Padovec trudio i imao volje i želje za daljnjim skladanjem, a kako je ono izgledalo, govori nam i dočarava Đuro Deželić: „*On si dade najprije pročitati pjesnikovu pjesmu, prouči ju i sastavi u glavi melodiju, pa ju onda diktira učeniku, a ovaj mu ju mora onda ili izprepjevati ili preigrati ili barem pročitati po kajdah. Kad je s tim gotov dade ju svom prijatelju orguljašu Udllu da je sravni; doista velika uztrpljivost i volja*“ (Majer-Bobetko, 2006, str. 28).

Zbog svega je toga živio skromnije nego dotad, primao je malu novčanu potporu i dobivao ponešto podučavajući učenike. Među njegovim tadašnjim učenicima posebno su se istaknuli: Lavoslav Vojska, regens chori zagrebačke prvostolne crkve Franjo Kostanjevec, organist zagrebačke katedrale i profesor muzike te profesor – glazbenik Antun Stöhr i Vatroslav Kolander.

Godine 1856. prijavio se na natječaj raspisan za gitarističku skladbu uz nagradu od 10 dukata, ali taj put njegova skladba nije odnijela pobjedu. Živio je i dalje skromno, skladajući, podučavajući i svirajući. Sljedeća važna godina za njega bila je 1862. kada je Đuro Deželić u hrvatskom kalendaru *Dragoljub* objavio njegovu prvu monografiju, zatim godina 1867. kada je njegov učenik Anton Stöhr zabilježio u varaždinskom tjedniku *Pučki prijatelj* njegov koncert u Varaždinu te izlazak skladbe *Vilini glasi* 1868. godine.

O tome kako je godinama živio u sljepoći govori nam glazbeni povjesničar Franjo Ksaver Kuhač koji je Padovca posjetio u rodnom gradu 1863. godine. Tada mu se Padovec potužio na tadašnji glazbeni svijet koji više nije toliko mario za gitaru i rekao mu: „*Vi ćete možda doživjeti da će danas sutra i glasovir stići isti udes. A kako bi štetno bilo po umjetnost, da glasovir izčezne, tako je štetno, što se sada kitara posve zanemaruje. Ljudi se danas kitari gotovo rugaju. No rekao tko što hoće proti nesavršenosti i manjkavosti kitare, ipak je to liep i ugodan instrumenat, a za domaću je glazbu upravo*

najprikladniji. Jer prvo: ne stoji mnogo, drugo ne trebaš godine i godine učiti, dok možeš sebi i slušaocima zadovoljiti, kako to biva s glasovinom ili s violinom, a treće: možeš uza sav nedostatak kitare ipak u jedan put izvadjeti i melodiju i pratnju. Sada malo tko hoće – nastavi on – da uči kitarati, a zato i nakladnici ne će da štampaju komade za to glazbalo. S toga sada ne komponujem drugo van popievke“ (Kuhač, 1893, str. 105).

Iako su bili dobri prijatelji, u nečemu se nisu slagali. Padovec je smatrao da je glazba internacionalna i da razlike između hrvatskih i njemačkih skladbi nema. Kuhač ga nije mogao uvjeriti da nije tako, no nisu se posvađali, već ga je posjetio opet 1869. godine. Tada su zajedno svirali, veselili se i prisjećali se mlađih dana. Razlika je bila u tome što je Padovec znao svaku svoju skladbu napamet, svirao je svaki ton besprijeckorno dok je Kuhač svirao iz nota, no sve je to dio života glazbenika.

Godine 1870. počeo je dobivati godišnju mirovinu od hrvatskog sabora koja je iznosila 600 forinti, dobivao ju je samo tri godine jer je 1873. godine uslijedila njegova smrt. Te je 1873. godine, 2. travnja, priredio posljednji koncert u starom varaždinskom kazalištu na kojem su nastupili njegovi prijatelji i učenici. O tom je koncertu u časopisu *Vijenac* nakon njegove smrti 1874. godine stajalo: *„Pa kao što svieća, prije neg će utnuti, još jednom skupi svu snagu i još jednom uzplamti milo, pak onda ugasne, tako je i naš nemoćni starina lani dne 2. travnja još jednom skupio sve svoje sile te priredio i dao svoj poslednji koncert u prostorijah Varaždinskoga glumišta“* (Filić, 1972, str. 364).

Ivan (Eugen) Padovec umro je 4. studenog 1873. godine. U varaždinskom tjedniku pisalo je: *„Ivan Padovec, čuveni i po čitavom svijetu poznati virtuoz na gitari, naš vrstni hrvatski skladatelj, umro je dne 4. o. mj. U Varaždinu u 73. godini života svoga, te je ondje 5. o. mj. Na sv. Florijanskom groblju pokopan. Pokojnik već više godina sliiep, skladao je jošte u svojih zadnjih časova III. Svezak Vilinih glasova. Lahka mu bila zemljica!“* (Filić, 1972, str. 364).

Za njim su tugovali sestra Josipa i šurjak Dragutin Kreppin, nećakinja Franjica, brojni prijatelji, učenici, poznanici i ostali diljem svijeta. Iako iza sebe nije ostavio suprugu i djecu, ostavio je brojne skladbe, novi izum gitare i *Školu za gitaru*. Kad se u Vijencu 1874. godine pisalo o njegovom posljednjem koncertu, u časopisu je još pisalo: *„Tako kod nas svršava umjetnik! Tako se kod nas cieni ono, što je veliko!“* (Filić, 1972, str. 364). I doista je i bio velik.

5. GITARA S DESET ŽICA

Glazba je izričaj kojim se iskazuju osjećaji kroz pjevanje ili sviranje nekog instrumenta. Upravo je iz tog razloga došlo do izrađivanja različitih glazbenih instrumenata.

Gitara, glazbalo sa žicama, svoje korijene vuče još iz antike, a danas se koristi u svim glazbenim stilovima. Postoji puno preteča gitare (žičani instrumenti poput harfe, lutnje i drugih), no one slične današnjima nastale su u 15. stoljeću u Španjolskoj dok su prve prave gitare napravljene krajem 18. stoljeća. Gitara je zatim u prvoj polovici 19. stoljeća postala omiljeno glazbalo svima i u Hrvatskoj i u cijeloj Europi. U tom su razdoblju djelovali poznati europski virtuozni gitaristi: M. Giuliani, L. Legnani, A. Diabelli, S. Molitor, V. Matiega, J. Vancura, F. Spina. Upravo je talijanski gitarist Giuliani bio zaslužan što se Ivan Padovec odlučio potpuno posvetiti gitari.

Kada je Padovec na koncertu čuo kako Giuliani svira, odmah je shvatio da je to njegov životni put – smjer kojim je želio ići. Toliko se oduševio tim instrumentom da je nakon koncerta od ujaka dobio svoju prvu gitaru te odmah počeo marljivo učiti svirati. Budući da je u to vrijeme gitara bila omiljena svima i svi su znali ponešto o sviranju gitare, isto je tako bilo i s njim, samo što je on svirajući postao virtuoz jer je bio glazbeno nadaren. Da je u to vrijeme gitara bila popularna govori nam i Kuhač: *„valja znati da u ono doba pa sve do početka 60-ih godina nije bilo građanske kuće u našoj otačbini u kojoj se ne bi našla kitara. Svaki djak, svaka gospodja, svaki pjevač, svaki pop, svaki trgovački pomoćnik, dapače i kalfe, švelje i kuharice umjele su kako tako udarati u kitaru“* (Kuhač, 1893, str. 97).

Gitara je bila popularna za kućno sviranje zato što ju je mogao kupiti svatko tko je htio s obzirom na to da cijene nisu bile visoke. Ivan Padovec nije htio gitaru za kućno sviranje, niti zato što to nije skup instrument, već zato što je htio napraviti nešto puno više, što mu je i uspjelo. Postao je učiteljem gitare i stekao velik broj učenika, nastupao je diljem Hrvatske, Europe i šire te stekao slavu i popularnost. Postao je slavni gitaristički virtuoz. Osim brojnih koncerata, skladao je skladbe za gitaru koje su mu izdavali poznati svjetski i domaći nakladnici. Važno je spomenuti i da je njegovom zaslugom varaždinska glazbena škola uvrstila gitaru u svoj nastavni program 1829. godine. Budući da je toliko volio svoj instrument, nije mogao ostati

na tome da iza sebe ostavi samo skladbe, trebao je napraviti još nešto po čemu će biti pamćen.

Upravo je njegov izum – gitara s deset žica ono po čemu još pamtimo hrvatskog gitarističkog virtuozu i skladatelja Ivana Padovca. Gitara najčešće ima šest žica, a on je izmislio model s deset žica i dva vrata. S tom je gitarom prvi put nastupio u ožujku 1842. godine na svojim zagrebačkim koncertima, a izradio ju je, po njegovim uputama i nacrtu, bečki graditelj gitara Johann Georg Stauffer. „*Novina je bila drugi vrat bez prečki koji je nosio četiri dodatne bordunske (bas) žice (A1 – H1 – C – D) koje su se pedalom smještenim na posebnom čiviljištu mogle povisiti za pola tona svaka*“ (Encyclopedia moderna, Bažant, 1998, str. 140). Dodavanjem žica Padovec je pokušao povećati zvučnost instrumenta i učiniti ga pogodnijim za izvedbu romantične glazbe, bogate kromatikom i novim harmonijama.

Poslije njegove smrti gitara je bila kod bednjanskog župnika Lavoslava Vojske, koji ju je već prije kupio od Ivana, zatim je došla u posjed Glazbenoga zavoda u Zagrebu, a danas se čuva u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Postoji i replika takve gitare koja se nalazi u njegovoj rodnoj kući u Varaždinu, odnosno u Turističkoj zajednici grada Varaždina, a izradio ju je varaždinski glazbar Vlado Proskurnjak.

Fotografija 2. *Replika deseterostrune gitare Ivana Padovca*

(izvor: Osobni arhiv)

6. ŠKOLA ZA GITARU

Padovec, osim što je bio skladatelj i gitaristički virtuoz, bio je i glazbeni pedagog. Cijeli se život bavio poučavanjem glazbe, a to mu je u pojedinim životnim razdobljima bio jedini izvor prihoda. Poučavanjem se počeo baviti dosta rano, još kao mladić 1818. godine, kada je znao svirati violinu i ponešto gitaru. U tome je bio jako dobar i od te je zarade prehranjivao sebe i svoje siromašne roditelje. Preselivši se u Zagreb, stekao je druge učenike i ubrzo postao cijenjeni učitelj glazbe. Nastavio je poučavati i za vrijeme boravka u inozemstvu i opet kasnije kada se vratio u rodni grad. U svom je životu postao svestran učitelj jer je poučavao gitaru, violinu, pjevanje, glazbenu teoriju i glasovir. U prvoj polovici 19. stoljeća imao je puno učenika na gitari, no nakon njegovih posljednjih koncerata polako je nestajala nazočnost gitare u javnom glazbenom svijetu i s vremenom se smanjivalo zanimanje za taj instrument. Upravo se na to požalio prijatelju Franji Kuhaču kada ga je posjetio u Varaždinu 1863. godine: „*A kako bi štetno bilo po umjetnost, da glasovir izčezne, tako je štetno, što se sada kitara posve zanemaruje*“ (Kuhač, 1893, str. 105). Kada ga je Franjo ponovno posjetio 1869. godine, nije bilo više nikoga tko bi htio učiti gitaru pa je tada predavao samo violinu i pjevanje.

Ivan Padovec bio je strpljiv i vješt učitelj koji je zasigurno radio s voljom i velikom ljubavlju. To možemo zaključiti i iz ovih kratkih tekstova koje su o njemu rekli njegovi dobri poznanici: „*a Padovec je umio tako izvyježbati svoje djake, da se je zbor trojice četvorice slušao poput potpunog orkestra; Učenici su ga voljeli, a glavno je, da im je znao postaviti dobar temelj i uliti u nje dovoljno idealizma i poleta*“ (Orlić, 2006, str. 249).

Upravo je kao plod tog dugogodišnjeg iskustva u poučavanju nastala njegova *Škola za gitaru* za njegov najdraži instrument za koji je prethodno napravio i novi izum – deseterostrunu gitaru. Njezin puni naslov glasi: *Theoretische-practische Guitar-Schule vom ersten Elementar-Unterrichte an bis zur vollkommenen Ausbildung nebst der Anweisung zum Spiele einer zehnsaitigen Guitare*, a u prijevodu je to: *Teoretsko-praktična gitarska škola od prve osnovne pouke do potpune izgradnje, zajedno s uputama za sviranje deseterostrune gitare*. Škola je pisana njemačkim jezikom, otisnuta je bez nakladničkog broja, nije označena ni godina ni mjesto izdanja. Proučavajući život i djelovanje Padovca može se zaključiti

da je udžbenik pisao u razdoblju između travnja 1842. godine i travnja 1845. godine s obzirom na to da te tri godine uopće nije nastupao. Poticaj da napiše *Školu* bio je i natječaj koji je raspisao ruski gitarist Makarov te je 1842. godine na tom natječaju osvojio prvu nagradu od 40 dukata i priznanje za svoju školu.

Škola za gitaru tiskana je na trideset i jednoj stranici, a sastoji se od tri dijela: 1. teoretski dio i tehnika sviranja na gitari s šest žica, 2. komadi za vježbu i 3. uputa za sviranje gitare s deset žica.

Na početku udžbenika navode se nazivi nota u crtovlju i izvan njega, a sve se to kreće unutar zvučnog opsega gitare. Drugi dio prvog dijela praktičan je i u njemu se obrađuju pojedini elementi gitarske tehnike. Prvo piše tumačenje s kojim ponekad učenici dođu do problema jer su tekstovi vrlo kratki i ponekad nisu dovoljni za osobu koja je početnik svirač, a radi i uči bez učitelja. Iz upute za položaj desne ruke teško je shvatiti koji je to položaj dok su s druge strane upute za lijevu ruku precizne. Nakon tumačenja slijede vježbe koje su također kratke i malo ih je, ali potpuno pokrivaju gradivo koje je odabrano tako da onaj tko radi po tom udžbeniku bude sposoban svirati melodije i pratnju pjesama u svim tonalitetima. Opisuje rad na ljestvicama i u duru i u molu, zatim objašnjava prstomet, akorde i kadence. Njegove vježbe nisu dugačke, ali su napravljene i prilagođene tako da odgovaraju gitaristu. Prema *Orlić* (2006) njegov izbor vježbi podsjeća na metodu Scotta Tennanta u kojoj autor velikog sviračkog iskustva bira iz mnoštva mogućih vježbi samo nekoliko najkorisnijih za učenika. On svoje učenike u toj *Školi* priprema i za solističko sviranje jer u nastavku udžbenika obrađuje promjene položaja i izmjenično trzanje koje je važno za postizanje brzine u sviranju.

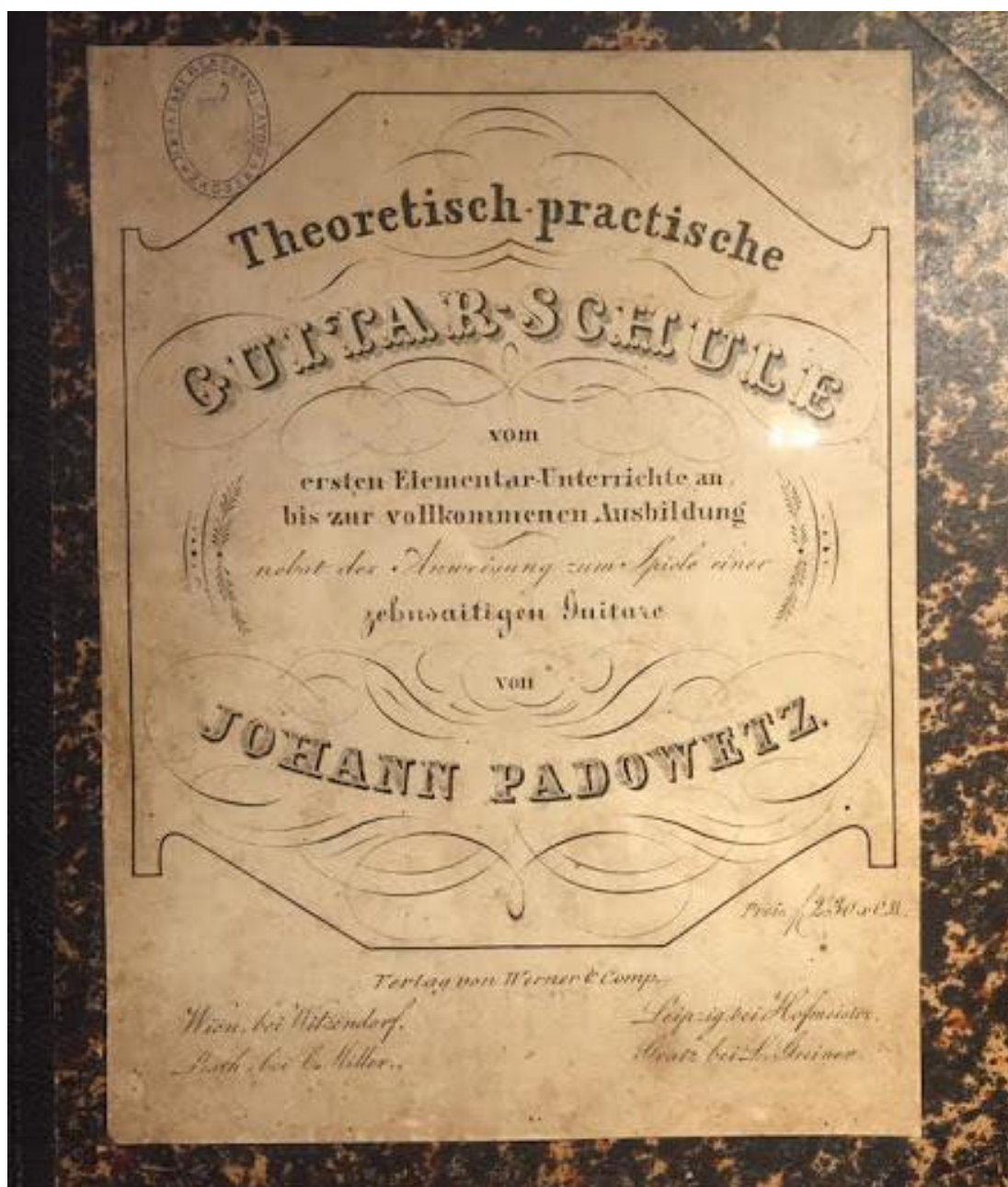
Drugi dio udžbenika završava sa šest ugodnih i poučnih komada. Te su skladbe najprije jednostavne, a zatim sve složenije, tempa su u početku mirnija, a poslije sve življa, desna ruka ima sve više posla dok se lijeva najprije zadržava u prvom položaju, zatim hvata pokojnu notu na višim poljima da bi se na kraju u skokovima kretala po cijeloj hvataljci. U svim skladbama u drugom dijelu zapravo se radi *crescendo*.

Treći dio udžbenika napisan je kao uputa za sviranje na Padovčevoj gitari s deset žica. Napravio je gitaru s dodanim žicama kako bi solo sviranje bilo tonski punije i bogatijeg zvuka, što je i postigao. Posebnost tog izuma jest mehanizam kojim se

zvuk četiri dodana basa tijekom sviranja mogao povisiti za polustepen. U toj se uputi, u trećem dijelu, daju kratka tumačenja o ugađanju dodanih žica, upotrebi pritiskača i o prstometu desne ruke, a u dvadeset se kratkih vježbi bavi specifičnostima tog instrumenta. Na kraju se udžbenika nalazi vrlo zahtjevna skladba za deseterostrunu gitaru – varijacije na Schubertov *Trauerwalzer*.

Škola za gitaru na trideset i jednoj stranici spada u skupinu kraćih udžbenika napisanih u 19. stoljeću. Redoslijed gradiva je logičan, vrlo brz i postupan. Izneseno gradivo postaje naglo sve težim što znači da se jedna vježba treba ponavljati puno puta kako bi se potpuno savladala i kako bi se moglo prijeći na drugu vježbu, stoga svirač treba imati puno strpljenja i treba uložiti puno truda i rada u sviranje i vježbanje. Budući da sadržaj naglo postaje težim i zahtjevnijim, može se zaključiti da je udžbenik pisan za one koji već imaju određenu sviračku spretnost i iskustvo, ali im je potrebna poneka dopuna i sistematizacija znanja. *Škola za gitaru* jest kvalitetna i temeljita.

Primjerak udžbenika danas se čuva u knjižnici Hrvatskoga glazbenog zavoda. Nalazi se također i u Nacionalnoj knjižnici Češke Republike u Pragu, no naslovnica tog udžbenika razlikuje se po dodanom tiskanom tekstu od naslovnice udžbenika u Hrvatskom glazbenom zavodu, stoga se može zaključiti da je udžbenik doživio još jedno izdanje.

Slika 3. Naslovnica Padovčeve Škole za gitaru

(izvor: <http://www.croatianhistory.net/etf/et12a1.html> ; 25.2.2020.)

7. PADOVČEV SKLADATELJSKI OPUS

Padovec je iza sebe ostavio velik broj djela, približno se procjenjuje oko 200 skladbi, što nije čudno s obzirom na to da je skladati počeo već kao mladić došavši u Zagreb. Točan broj skladbi ne može se precizno odrediti jer se one nalaze u rukopisima ili prijepisima po brojnim muzejima, arhivima, privatnim zbirkama dok su neke izgubljene, prodane, zaboravljene ili poklonjene. Do toga je došlo jer mu neki nakladnici nikada nisu poslali dužne primjerke, ali i zbog nemara samog Padovca koji skladbe nije označavao onim redom kojim ih je pisao, već onako kako su bile tiskane. O tom problemu prepisku je imao i s prijateljem Franjom: „*Vidite, to je ovako došlo; kada je koji moj komad štampan bio, dobio sam obično od nakladnika nekoliko primjeraka. Ove moje bezplatne primjerke razgrabili su na brzo moji prijatelji ili moji učenici, kasnije pak nisam htio vlastitih glazbotvorina kupiti, već zato ne, što svaki imadem u rukopisu*“ (Kuhač, 1893, str. 100).

Tada mu je dao puno svojih rukopisa, tako da je Franjo Kuhač jedan od onih koji su zaslužni za očuvanje Padovčeve ostavštine. Osim njega zaslužni su i Lavoslav Vojska (također imao puno rukopisa), profesor dr. Milan Stahuljak, profesor Krešimir Filić, Ernest Krajanski te Viktor Himerlajh koji se prema Bažantu „*dugi niz godina bavio poviješću gitare i gitarista, a osobito Padovcem, te je 1974. godine u vlastitoj nakladi tiskao Padovčeve kompozicije za gitaru s biografskim uvodom i analizom Padovčevih djela*“ (Encyclopedia moderna, Bažant, 1998, str. 141).

Njegov opus obuhvaća komade za solo gitaru, gitarska dua i pjesme s gitarskom pratnjom, sadržava i vokalnu te komornu glazbu bez gitare, aranžmane za gitaru. Oblikom to su etide, suite, sonatine, plesovi, fantazije na razne operne i druge arije s uvodom, temom i varijacijama. U skladbama za solo gitaru, osim vlastitih motiva, razrađuje i teme iz djela V. Bellinija, G. Donizettija, J. Straussa starijega, F. Schuberta i brojnih drugih. Upravo se njegov gitarski solo opus može podijeliti u dvije skupine: 1. virtuozna djela koja je on izvodio na svojim koncertima i turnejama, nakon čega su ona najčešće bila otkupljivana i tiskana, a to su najčešće bile fantazije odnosno operne teme koje su tada bile popularne i 2. skladbe za početnike i one koji su gitaru svirali na osrednjoj razini; one uglavnom nisu bile tiskane, već najčešće

poklanjane nekom od brojnih učenika, a najčešće forme tih skladbi su polke, mazurke-polke, štajerski plesovi, monferini (Petrrinjak, 2006).

Iako ima velik opus stvaranja glazbe, još uvijek nedostaju opusi 11, 27 – 40, 42, 44 – 45, 47 – 48, 54 – 56, 63 – 68 za koje je sigurno da su postojali, iako možda nisu svi bili tiskani (Blažeković, 2006). Postoje i brojne podjele njegovih skladbi, prema Kuhaču i Kriliću to su: 1. instrumentalne, 2. hrvatske popijevke, 3. njemačke popijevke, 4. popijevke koje nije uglazbio, već im samo aranžirao pratnju za potrebe svojih učenika dok je podjela prema Bažantu na: 1. vokalne skladbe, 2. instrumentalne (izvorne za jednu i dvije gitare, fantazije i varijacije na operne i druge arije, narodne teme za solo gitaru, za komorne sastave i za klavir), 3. popijevke uz pratnju gitare ili klavira pisane na hrvatske i njemačke tekstove. Težište njegova stvaralaštva na skladbama je za gitaru i na solo pjesmama kojima se u kasnim godinama života potpuno posvetio s obzirom na to da je u drugoj polovici 19. stoljeća došlo do opadanja zanimanja za gitaru, a dok se za njegove vokalne minijature kaže da odišu draži spontanog nadahnuća, što im je osiguravalo omiljenost u građanskim krugovima.

Danas se većina njegovog skladateljskog opusa nalazi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Hrvatskom glazbenom zavodu, arhivu *Vijenac* u Zagrebu, u Gradskom muzeju Varaždin, u bečkim arhivima (*Gesellschaft der Musikfreunde*, *Konvent d. Minoriten*), ali i u privatnim zbirkama.

7.1. Skladbe za gitaru

Opus 1 i 2 – Varijacije za gitaru

Opus 3 – Poloneza za dvije gitare

Opus 4 – Varijacije za gitaru na temu iz Schubertovog *Trauerwaltzera*

Opus 5 – Introdukcija i varijacije za gitaru na predložak iz opere *Fra Diavolo*

Opus 6 – Skladbe za gitaru

Opus 7 – Varijacije na temu iz opere *II Pirata*

Opus 8 – Introdukcija i varijacije na temu iz opere *La muette de Portici*

Opus 9 – Introdukcija i varijacije za gitaru na mađarsku temu

Opus 10 – Rondo za dvije gitare

Opus 13 – Introdukcija i varijacije na temu iz opere *I Capuleti e i Montecchi*

Opus 14 – Introdukcija i varijacije na temu iz opere *Die Braut*

Opus 16 – Varijacije za gitaru na temu iz opere *Norma*

Opus 17 – Fantazija za gitaru na motive iz opere *I Capuleti e i Montecchi*

Opus 18 – Velika poloneza za dvije gitare

Slika 4. Notni zapis – *Velika poloneza za dvije gitare*

(izvor: Blažeković, Z. (2006). Popis skladbi Ivana Padovca; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 275.-355., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo)

Opus 19 – Varijacije na temu iz opere *La straniera*

Opus 20 – Fantazija na motive iz opere *Norma*

Opus 21 – Fantazija na motive iz opere *Robert le diable*

Opus 22 – Fantazija na motive iz opere *La straniera*

Opus 23 – Fantazija na motive iz opere *Anna Bolena*

Opus 24 – Fantazija na motive iz opere *La Sonnambula*

Padovec je s *Opusom 5* započeo niz varijacija ili fantazija na operne teme koje su bile popularne u Beču. Sve su njegove opere imale svoje svjetske praizvedbe i ubrzo postale popularne na bečkim pozornicama, to su: *Fra Diavolo* (Daniel-Francois-Esprit Auber), *II Pirata*, *La muette de Portici*, *Norma*, *I Capuleti e i Montecchi*, *La straniera* (Vicenzo Bellini), *Robert le diable* (Giacomo Meyerbeer). Padovec je svoju slavu u Beču jednim dijelom stekao upravo preko varijacija na poznate opere koje su se i dobro prodavale. „U prilog tezi da je Padovec skladao operne varijacije prvenstveno zbog popularnosti teme koju je publika željela svirati i slušati u različitim oblicima, ide i činjenica, da između opusa 5 i 22 rijetko nalazimo druge forme“ (Blažeković, 2006, str. 279).

Opus 51 – Fantazija na motive iz opere *Puritani*

Opus 62 – Koncertne varijacije na *Venecijanski karneval* za dvije gitare

Opus 61 – Introdukcija i varijacije na temu iz opere *Lucrezia Borgia*

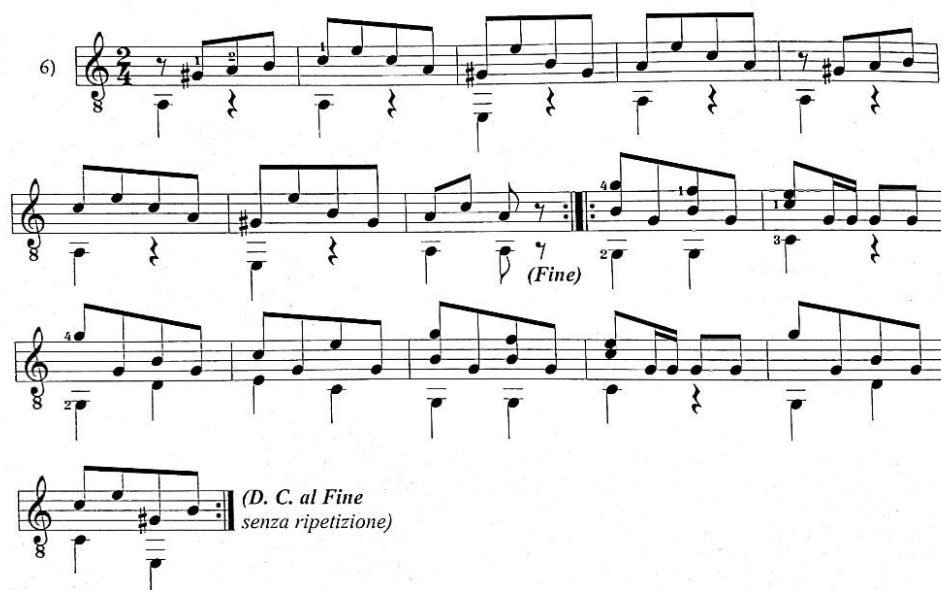
INTRODUKCIJA - MAESTOSO

Slika 5. Notni zapis - Introdukcija i varijacije na temu iz opere *Lucrezia Borgia*

(izvor: Spiller, F. (2000). *IVAN PADOVEC* Izbor kompozicija za gitaru, Zagreb: vlastita naklada)

Napisao je i instrumentalne skladbe za gitaru bez broja opusa koje su ostale u rukopisu: *Varijacije za gitaru* (D-dur, A-dur), *Četiri njemačka plesa*, *Grand poloneza*, *Poloneza za deseterostrunu gitaru*, *Poloneza* (a-mol), *Mazurka Polka*,

Mazur Polka, Monferin – Marš (A-dur, a-mol), Fantazija na štajerske narodne plesove, Četiri komada: Philomela Polka, Polka u A-duru, Allegretto u a-molu i Štajerski plesovi, Introdukcija i varijacije za gitaru na temu iz baleta „Ninna“ i opere „Koraddin“, Introdukcija i varijacije na temu iz opere „Die Kreuzritter“ za gitaru uz pratnju orkestra dok su sljedeća djela izgubljena: Gitarski koncert s pratnjom gudačkog kvarteta, Varijacije za gitaru i orkestar, Veliki divertissement za dvije gitare, Fantazija za gitaru solo, Velika fantazija na hrvatske pjesme i talijanske operne motive za deseterostrunu gitaru, Fantazija na motive iz opere „Maritana“.

Slika 6. Notni zapis – Četiri komada: *Allegretto*

(izvor: Spiller, F. (2000). IVAN PADOVEC Izbor kompozicija za gitaru, Zagreb: vlastita naklada)

7.2. Skladbe za glas uz pratnju gitare (hrvatski tekst)

Opus 43 – Tri solo pjesme Ljudevita Vukotinovića: *Na crnooku, Moje jutro i Moje drago*

Opus 50 – Pjesma *Poziv* (Ljudevit Vukotinović)

Allegretto non troppo

gitaru

glas

Ne - bi li mi po - vje - da - li

Slika 7. Notni zapis – *Poziv*

(izvor: Blažeković, Z. (2006). Popis skladbi Ivana Padovca; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 275.-355., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo)

Opus 71-73 – *Vilini glasi*, za glas uz pratnju gitare ili glasovira, i za tri glasa bez pratnje

Opus 71 – *Pobratimstvo*, za glas uz pratnju gitare ili klavira (pjesnik Ivan Trnski)

Opus 72 – *Veselje mladosti*, za tri glasa (pjesnik Petar Preradović)

Opus 73 – *Junakovanje*, za tri glasa (pjesnik Ivan Trnski)

Opus 74-75 – *Vilini glasi*

Opus 74 – *Lahku noć* (pjesnik Petar Preradović)

Opus 75 – *Hajd' na gore*, za tri glasa (pjesnik Ivan Kukuljević Sakcinski)

Napisao je i skladbe za glas (na hrvatskom jeziku) uz pratnju gitare bez broja opusa koje su ostale u rukopisu: *Slava mladosti* (Ivan Trnski) i *Kad!* (Petar Preradović).

7.3. Skladbe za glas uz pratnju gitare (njemački tekst)

Opus 57 – *Die Sehnsucht* (pjesnik Alexander Patuzzi)

Izvedena je na koncertu u Krapini 11. listopada 1846. godine, vjerojatno u hrvatskom prepjevu i pod naslovom *Požuda* (Petrinjak, 2000).

Opus 58 – *Gedenke mein* (pjesnik Ludwig Bechstein)

Opus 59 – *Lebensbild* (pjesnik Ernst von Feuchtersleben)

Opus 60 – *Die Einsame* (pjesnik Ludwig A. Frankl)

Opus 69 – *Frühlingsgruss*, za gitaru i glas

Opus 70 – *Die Perle* (pjesnik Gustav Jilly)

Andante sostenuto

gitaru

t. 4

glas

Einst fiel ein sanf - ter Per - len - re - gen vom kla - ren blau - en Him - mels - zelt,

Slika 8. Notni zapis – *Die Perle*

(izvor: Blažeković, Z. (2006). Popis skladbi Ivana Padovca; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 275.-355., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo)

Napisao je i skladbe za glas (na njemačkom jeziku) uz pratnju gitare bez broja opusa koje su ostale u rukopisu: *An der Abendstern*, *Nächtlicher Ritt* (Gustav Jilly), *Der Heimatlose* (Theobald Burmeister), *In die Ferne* (Aron von Aschauer), *Veilchen*, *Erstes Abendlied* i *Einsam* (Gustav Jilly), *Ein Traum*, *An...*, *Heimat*, 3 Lieder: *Die Edensblume*, *Der Rose Klage*, *Der Rose Gebet* (Eduard Brier). Jedine pjesme pisane za deseterostrunu gitaru su: *Ein Traum* i *Die Edensblume*.

Ivan Padovec

Allegretto ma non troppo

4

Jüngst sah ich mei - ne Freu -
 An ei - nem Sil - ber - ba -
 Ich wach - te auf und hasch -

Slika 9. Notni zapis – *Ein Traum*

(izvor: Petrinjak, D. (2000). IVAN PADOVEC Popijevke uz pratnju gitare, Zagreb:
 Hrvatsko muzikološko društvo)

7.4. Skladbe za glasovir

Opus 12 – Narodne horvatzke poputnice za glasovir

Taj je opus posvećen Ljudevitu Gaju, a tiskao ga je Anton Diabelli, bez nakladničkog broja, što ukazuje na to da je to izdanje bilo privatno naručeno. „Ovaj Padovčev opus tako pripada, uz Wiesner-Livadićevo Ilirique Kolo: National-Tanz der Ilirier 1835., maloj skupini hrvatskih glasovirskih skladbi iz godina formiranja ilirskih ideja“ (Petrinjak, 2006, str. 278.)

Marsch 1

Marsch 2

Slika 10. Notni zapis – *Narodne horvatzke poputnice*

(izvor: Blažeković, Z. (2006). *Popis skladbi Ivana Padovca*; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. *Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 275.-355.*, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo)

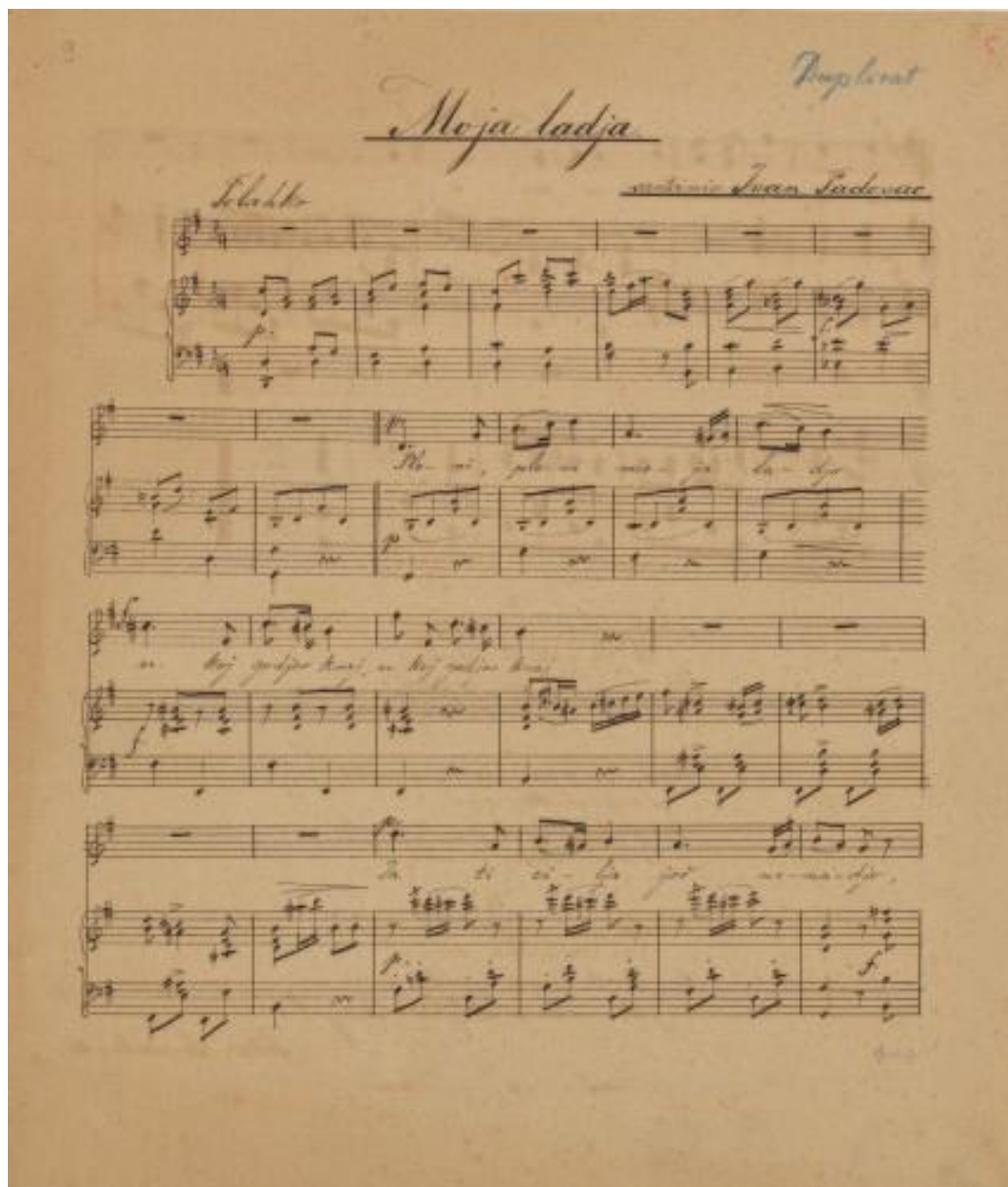
Opus 71-73 – *Vilini glasi*, za glas uz pratnju gitare ili glasovira, i za tri glasa bez pratnje

Opus 71 – *Pobratimstvo*, za glas uz pratnju gitare ili klavira (pjesnik Ivan Trnski)

Gallop za klavir

In die Ferne, za glas uz pratnju gitare ili klavira (pjesnik Aron von Aschauer)

Pjesme za glas uz pratnju klavira: *Moja lađa* (pjesnik Petar Preradović),
Proljetna pjesma, Gde je priedel slavna mira.

Slika 11. Notni zapis popijevke *Moja lađa*

(izvor: <https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=info&id=10767> ; 10.3.2020.)

8. IME PADOVCA DANAS

Danas se ime Ivan Padovec sve više javlja u glazbenim školama jer su njegove skladbe često uvrštavane u škole i udžbenike za gitaru što je vrlo važno s obzirom na to da je on bio zaslužan što je gitara uvrštena u nastavni program u varaždinskoj glazbenoj školi od 1829. godine. Pojedine njegove skladbe snimljene su na pločama kao i nekoliko TV-emisija i filmova o njegovu životu. Najstariji zapis njegove glazbe čuva se u Fonoteci Radio Zagreba (*Poloneza u A-duru*) dok je 1997. godine, uoči Varaždinskih baroknih večeri, predstavljen CD s njegovim gitarističkim, odnosno vokalnim skladbama uz gitarsku pratnju, koji je pripremio Vladimir Gotal u nakladi Ogranka Matice hrvatske Varaždin i Novinskog poduzeća *Varaždinske vijesti*. Najbrojniju skupinu tog izdanja čine popijevke s hrvatskim tekstom. Padovec se javlja u svega tri videozapisa u proizvodnji Hrvatske televizije Zagreb, a u potpunosti mu je posvećen jednosatni film *Gitara koja je letjela iznad grada – priča o Ivanu Padovcu iz Varaždina* iz 1991. godine (Juričić, 2006). „Zvučna kulisa filmu protiče uglavnom uz gitarsku glazbu, Padovčevu ponajprije (*Poloneza u A-duru* za dvije gitare, *Poloneza u A-duru* za jednu gitaru), potom *Maura Giulianija* i *Tibora Kutija*“ (Juričić, 2006, str. 271). Film je koncipiran kao njegova biografija u formi kratkog igranog TV filma te je radnja više usmjerena na njega kao skladatelja, a ne kao gitarističkog virtuozu s obzirom na to da je njegovo inozemno djelovanje u filmu neobrađeno. Naglasak je i na njegovom lošem vidu, što objašnjava Juričić (2006) da je to zbog činjenice što tragične i potresne ljudske sudbine lako pronalaze put do najšire publike te je stoga priča o hendikepiranom skladatelju i umjetniku privlačan predložak za ekranizaciju i jedan od razloga za snimanje filma. Osim filma koji je potpuno posvećen njemu, spomenut je i u još dva: *Varaždinski Stradivari Vladimir Proskurnjak* – ulomak o Padovcu (gitarist Darko Rušec izvodi *Polonezu u A-duru*, trajanje 4,5 min) i *Priča o gitari* – ulomak iz filma o Padovcu *Gitara koja je letjela iznad grada* (TV emisija, trajanje 7,44 min) (Juričić, 2006).

U Zagrebu je 1997. godine izdana zbirka nota *Glazba hrvatskih gitarista* u koju je uvršten i Padovec. Godine 1999. u Varaždinu je održan Prvi skup hrvatskih gitarista, uz promociju prvog broja časopisa *Gitara*, a na Drugom je skupu hrvatskih gitarista 2000. godine predstavljen drugi broj tog časopisa koji je posvećen Padovcu. Te je iste godine održan i Treći međunarodni seminar za klasičnu gitaru *Ivan*

Padovec na kojem je bila predstavljena replika deseterostrune gitare koju je izradio Vlado Proskurnjak i dva nova notna izdanja: *Izbor kompozicija za gitaru* autora Felixa Spillera i *Popijevke uz pratnju gitare* Darka Petrinjaka. Povod svemu tome bila je najava proslave 200. obljetnice Padovčeva rođenja kada je u Zagrebu i Varaždinu bio održan Međunarodni muzikološki skup s dvije izložbe i tri prigodna koncerta. Sljedeće je godine bilo organizirano 1. međunarodno gitarističko natjecanje „Ivan Padovec“ u Lovranu i Opatiji (Bažant, 2000).

Od njegove smrti pa do danas priređivali su se brojni koncerti i izložbe u njegovu čast i kao sjećanje na njega. Tako je obilježavanje 140. godišnjice smrti bilo priređeno 2013. godine, uz predavanje i koncert, u Kulturnom centru „Ivan Rabuzin“ u Novom Marofu i u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu. U Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu bila je održana obljetnica i 2014. godine, 2015. godine održana je u knjižnici Prve gimnazije Varaždin za koju su učenici zajedno s profesoricom napravili video o njemu dok je zadnje obilježavanje godišnjice smrti Ivana Padovca bilo 6. studenog 2019. godine u Glazbenoj školi u Varaždinu na kojem je nastupio gitarski trio – *Trio Elogio*.

Iza sebe ostavio je velik broj djela koja se nalaze u brojnim muzejima, arhivima, čitaonicama i privatnim zbirkama, ali i u udžbenicima za gitaru u glazbenim školama. O njemu se piše u uglednim gitarskim časopisima, kao što je *Guitarart* u Italiji i *Gittare und Laute* u Njemačkoj te u knjigama o gitari i gitaristima. O njemu se sluša u Varaždinu gdje je i njegova rodna kuća u kojoj se nalazi replika njegove deseterostrune gitare, ali i u Zagrebu u Muzeju za umjetnost i obrt gdje se čuva njegova gitara te u Hrvatskom glazbenom zavodu gdje se čuva udžbenik *Škola za gitaru*.

8.1. Glazbena škola u Novom Marofu

Osnovna glazbena škola u Novom Marofu dobila je ime po Ivanu Padovcu. Glazbena škola počela je s radom 1974./75. godine u vrijeme kad je gospodin Slobodan Benković bio ravnatelj Narodnog sveučilišta u Novom Marofu u čijem su sastavu bile još i radio-stanica, knjižnica i autoškola. Prvi predmeti u Glazbenoj školi bili su Solfeggio, Glasovir, Harmonika i Gitara. S nastavom gitare prestalo se 1991. godine, no njezin je odjel ponovo uveden 2003. godine. Rad se glazbene škole u početku odvijao u neprilagođenim uvjetima, no s vremenom su se uvjeti poboljšali i rad se odvija kontinuirano na radost učenika i njihovih roditelja. Danas Osnovna glazbena škola ima sljedeće predmete: Solfeggio, Glasovir, Harmonika, Gitara, Violina, Truba, Flauta, Trombon, Klarinet, Tamburica, Tamburaški orkestar, Puhачki orkestar, Zbor, a uz to ima i predškolski program te predmete Mali zbor te Početnički solfeggio. Broj upisanih učenika od 1974. godine do danas varira, ali zadnjih godina upisano je više od 150 učenika. Njihov trud i rad najbolje se vidi na koncertima koje održavaju u velikoj dvorani Kulturnog centra „Ivan Rabuzin“ povodom Božića, maškara, kraja nastavne godine, zajedničkog koncerta učenika svih završnih razreda.

Osnovna glazbena škola „Ivan Padovec“ ponosno je nosila ime hrvatskog gitarističkog virtuozu do prije nekoliko godina kada je postala Umjetnički odjel osnovnog glazbenog obrazovanja u sklopu Osnovne škole Novi Marof.

8.2. „Mladi Padovec“

Osnovna glazbena škola, koja je dugi niz godina nosila ime Ivana Padovca, u njegovu je čast natjecanje osnovnih glazbenih škola u Novom Marofu nazvala „Mladi Padovec“. Natjecanje se događa svake godine u drugom mjesecu, a prvo natjecanje započelo je 2013. godine. Sve je počelo od školskog natjecanja u prostorima glazbene škole s nekoliko desetaka učenika dok se do ove godine natjecanje proširilo na državna i međunarodna natjecanja osnovnih glazbenih škola u prostorima glazbene škole, ali i Kulturnog centra „Ivana Rabuzin“ jer je broj

natjecatelja dosegao brojku 320. Natjecatelji su učenici iz Hrvatske, Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine.

Pravo sudjelovanja imaju svi učenici osnovnih glazbenih škola. Učenici se natječu u dvije discipline – I. puhači: flauta, klarinet, saksofon, truba, rog, trombon, eufonij, tuba i II. ostali: klavir, violina, harmonika, gitara, tambure, u tri kategorije. Ocjenjivanje natjecatelja temelji se na vrednovanju elemenata: tehničke vještine, kvaliteta zvuka, fraziranje, poštivanje stilskih obilježja i muzikalnosti, točnost izvedbe i umjetnički dojam izvedbe. Natjecatelji se ocjenjuju bodovima od jedan do sto, a uspjeh se svakog natjecatelja određuje dodijeljenim bodovima svakog člana ocjenjivačkog suda i dijeljenjem zbroja s onim brojem članova ocjenjivačkog suda koliko ih je ocjenjivalo. Na kraju se učenicima dodjeljuju diplome za osvojenu nagradu i za sudjelovanje, a nastavnicima koji su ih pripremali priznanja za osvojenu nagradu i sudjelovanje učenika.

Fotografija 3. i 4. Naslovnice knjižice redoslijeda održavanja prvog (lijevo) i zadnjeg (desno) natjecanja

(izvor: Osobni arhiv)

ZAKLJUČAK

Budući da je Ivan Padovec prvi hrvatski u svijetu poznat gitaristički virtuoz, njegovo ime važno je za hrvatsku glazbenu povijest. Njegova glazbena nadarenost, upornost, sposobnost, marljivost, inovativnost kao i izum gitare s deset žica dovele su ga do slave u Hrvatskoj, ali i izvan domovine. Iako je veliku karijeru i brojne koncerte odradio u inozemstvu, pridodaje mu se nadimak ilirski skladatelj jer je unatoč svjetskoj slavi, bio i veliki rodoljub. Živio je u 19. stoljeću kada je gitara, koju je obožavao, bila popularan instrument koji je većina imala kod kuće i Padovca treba još više cijeliti s obzirom na to da se u to vrijeme istaknuo baš s tim instrumentom. Osim što se proslavio kao virtuoz na gitari s mnogobrojnim vrhunskim koncertima, proslavio se i kao skladatelj s velikim brojem napisanih skladbi, ali i kao glazbeni pedagog koji je puno učenika naučio svirati gitaru, violinu i klavir.

Siromašno djetinjstvo, slabo zdravlje i sljepoća bili su dio Padovčeva života, no ništa od toga nije ga spriječilo u bavljenju glazbom. Njegov rad, trud, ali prije svega glazbena nadarenost doveli su ga do velike glazbene karijere. Iza sebe je ostavio velik broj vrhunskih skladbi, svoj izum gitare i udžbenik za gitaru što je za hrvatsku glazbu veliki doprinos. Takvih je skladatelja vrlo malo, stoga se njime trebamo ponositi i čuvati njegovo ime od zaborava.

Ne smije se zaboraviti i da je njegovom zaslugom gitara uvrštena u nastavni program u Glazbenoj školi u Varaždinu, stoga je važno da glazbene škole njeguju njegove skladbe, da ih učenici prepoznaju i sviraju na koncertima, da se održavaju obljetnice i sjećanja na njega. Na taj će se način njegovo stvaralaštvo prenijeti i na nove, mlađe generacije koje će održavati, njegovati i čuvati njegove skladbe i ime od zaborava jer se takav veliki glazbeni umjetnik ne smije zaboraviti.

LITERATURA

Knjige:

1. Andreis, J. (1989). *Povijest glazbe: Knjiga 4*. Zagreb: SNL.
2. Filić, K. (1972). *Glazbeni život Varaždina*. Varaždin: Muzička škola Varaždin.
3. Kuhač, F. (1893). *Ilirski glazbenici*. Zagreb: Izdanje „Matice hrvatske“.
4. Perči, Lj. (2000). *Prilog poznavanju života IVANA PADOVCA 1800. – 1873*. Varaždin: Vlastita naklada.
5. Petrinjak, D. (2000). *Popijevke uz pratnju gitare*. Zagreb: HMD.
6. Spiller, F. (2000). *Izbor kompozicija za gitaru*. Zagreb: Vlastita naklada.
7. Stipčević, E. (1997). *Hrvatska glazba (povijest hrv. glazbe do 20. stoljeća)*. Zagreb: Školska knjiga.

Poglavlje u knjizi:

1. Bažant, J. (1998). *Ivan Padovec (1800.-1873.) U susret dvjestogodišnjici rođenja prvoga hrvatskog kitarista*. Encyclopdia Moderna 48, 137.-142., Zagreb: HAZU.
2. Bažant, J. (1997). *Hrvatski gitarist, skladatelj i pedagog – Ivan Padovec (17. VII. 1800.-4. XI. 1873.)* Hrvatski sjever, 127.-132., Čakovec
3. Blažeković, Z. (2006). *Popis skladbi Ivana Padovca*; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. *Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba*, 275.-355., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.
4. Juričić, V. (2006). *Zvučni zapisi skladbi Ivana Padovca*; Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. *Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba*, 263.-274., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.
5. Katalinić, V. (2006). *Ivan Padovec i njegova djelatnost u Beču*, Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. *Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba*, 69.-76., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.
6. Majer-Bobetko, S. (2006). *Hrvatska glazbena historiografija o Ivanu Padovcu*, Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. *Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba*, 27.-38., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.

7. Orlić, A. (2006). *Padovčeva Theoretisch-prastische Guitar-Schule*, Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 247.-262., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.
8. Perči, Lj. (2006). *Prilog poznavanju obitelji glazbenika Ivana Padovca u svjetlu arhivskog fonda Poglavarstva grada Varaždina*, Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 49.-68., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.
9. Petrinjak, D. (2006). *Gitarski opus Ivana Padovca*, Katalinić, V., Majer-Bobetko, S. Ivan Padovec (1800-1873) i njegovo doba, 191.-198., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo.

Mrežni izvori:

1. Hrčak Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=27829, 1. 4. 2020.
2. Bažant, J. http://www.wam.hr/sadrzaj/arhiva_pdf/Bazant_Padovec.pdf, 10. 4. 2020.

PRILOZI

1. Fotografija 1. Rodna kuća *Ivana Padovca*
2. Slika 1. *Ivan Padovec*
3. Slika 2. Notni zapis popijevke *Moje drago*
4. Fotografija 2. Replika deseterostrune gitare Ivana Padovca
5. Slika 3. Naslovnica Padovčeve *Škole za gitaru*
6. Slika 4. Notni zapis – *Velika poloneza za dvije gitare*
7. Slika 5. Notni zapis – Introdokcija i varijacije na temu iz opere *Lucrezia Borgia*
8. Slika 6. Notni zapis – *Četiri komada: Allegretto*
9. Slika 7. Notni zapis – *Poziv*
10. Slika 8. Notni zapis – *Die Perle*
11. Slika 9. Notni zapis – *Ein Traum*
12. Slika 10. Notni zapis – *Narodne horvatzke poputnice*
13. Slika 11. Notni zapis popijevke *Moja lađa*
14. Fotografija 3. i 4. Naslovnice knjižice redoslijeda održavanja prvog i zadnjeg natjecanja
15. Letak koji je pomogao u pisanju poglavlja 8.1.

Glazbena škola počela je s radom 1974./75. godine za vrijeme gospodina Slobodana Benkovića, ravnatelja Narodnog sveučilišta u Novom Marofu. U to vrijeme u sastavu Narodnog sveučilišta bile su još sljedeće djelatnosti: radio stanica, auto škola i knjižnica.

U svom početku Glazbena se škola financirala samostalno školarinama učenika, da bi 1980. godine financiranje preuzeo SZ.

Unatoč teškoćama financijske prirode, neisplaćivanju honorarnih sati i nepoštivanju isplaćivanja plaća po print listi iz Ministarstva prosvjete i športa, jer smo u školskoj godini 1990./91. uvršteni u državni proračun, rad u školi ipak je kvalitetno nastavljen.

Na školi su predavali: profesorica Ljiljana Mavar solfeggio i glasovir u Novom Marofu i Varaždinskim Toplicama; Mira Ereš - solfeggio u Varaždinskim Toplicama; Radojko Kadović gitaru u Novom Marofu i Draga Mikac harmoniku i orkestar u Novom Marofu.

Broj upisanih učenika od početka 1974. do danas veoma varira - od sedamdeset i pet učenika na početku do četrdeset danas.

Na svom je početku Glazbena škola imala tamburaški orkestar koji je vodio Drago Koren i harmonikaški orkestar koji je vodila Draga Mikac.

Nastava gitare prestala je s radom 1991./92. godine. Danas 2003./04. g. ponovno je uveden odjel gitare koji vodi nastavnik Michel Imbert.

Rad Glazbene škole odvijao se u neprilagođenim uvjetima u prostoriji koja je bila puna vlage i ložilo se na lož ulje. Tu se održavala nastava iz solfeggia i glasovira, a nastava harmonike u kino kabini. No, nastavnike to nije sputavalo da sa svojim učenicima ne idu na natjecanja, što potvrđuje i učenik Dejan Čolja koji je na natjecanju u Križevcima osvojio drugo mjesto u kategoriji harmonikaša.

1992./93. g. prof. Vlado Šincek, koji je predavao solfeggio i harmoniku u Varaždinskim Toplicama područnom odjeljenju Novog Marofa, odlazi u Glazbenu školu Varaždin, a na njegovo mjesto dolazi prof. Dean Kožić.

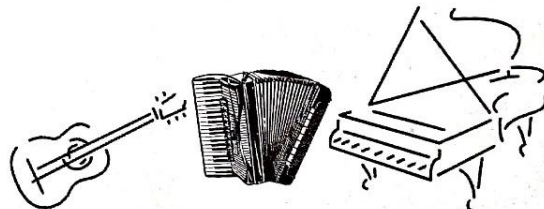
Godine 1997./98. Draga Mikac napušta Glazbenu školu. Na njezino mjesto učiteljice harmonike dolazi Branka Geček. Iako u neadekvatnim uvjetima, rad Glazbene škole odvijao se kontinuirano na radost učenika i njihovih roditelja.

UČENICI KOJI SU ZAVRŠILI OSNOVNO GLAZBENO OBRAZOVANJE (6 razreda)

1. Gotal Ivančica 1974./75.	29. Jedvaj Robert 1978./79.	57. Bunić Goran 1988./89.
2. Hekman Ljubica 1975./76.	30. Arbanas Aleksandra 1979./80.	58. Pizačić Marijana 1988./89.
3. Purgar Valerija 1974./75.	31. Kadović Davora 1979./80.	59. Rutić Željko 1988./89.
4. Rabuzin Damir 1976./77.	32. Rupe Sandra 1979./80.	60. Rutić Nikola 1988./89.
5. Rabuzin Čedomir 1976./77.	33. Rupunik Saša 1979./80.	61. Rutić Petra 1988./89.
6. Kožić Dean 1974./75.	34. Šestak Gordana 1979./80.	62. Meštrić Mirjana 1989./90.
7. Meštrić Melita 1974./75.	35. Buićinski Sunčica 1980./81.	63. Maltar Helena 1990./91.
8. Panjović Roberta 1975./76.	36. Hostnjak Snježana 1980./81.	64. Knežević Branko 1991./92.
9. Tepeš Jadranka 1975./76.	37. Bujanec Danijel 1980./81.	65. Kuten Durdica 1991./92.
10. Topolko Brankica 1974./75.	38. Kraričić Klementina 1982./83.	66. Dukarić Nikola 1991./92.
11. Vučer Daria 1975./76.	39. Kučić Dina 1982./83.	67. Čolja Dejan 1991./92.
12. Janušić Juliette 1976./77.	40. Kučić Elizabeta 1982./83.	68. Kukec Ana 1992./93.
13. Belić Marina 1975./76.	41. Maroević Doroteja 1982./83.	69. Martinic Ivana 1992./93.
14. Kojić Dolores 1974./75.	42. Meštrić Hrvoje 1982./83.	70. Kučić Daria 1992./93.
15. Perin Tatjana 1974./75.	43. Balazinec Dubravka 1983./84.	71. Rutić Danijela 1993./94.
16. Ratković Brankica 1975./76.	44. Šinjorić Čedomir 1983./84.	72. Habjarić Barbara 1995./96.
17. Remenar Jadranka 1974./75.	45. Janušić Silvija 1983./84.	73. Martinis Marko 1995./96.
18. Stančin Saša 1974./75.	46. Frlan Simona 1984./85.	74. Martinis Nikola 1995./96.
19. Šakirović Sabina 1976./77.	47. Došen Romana 1984./85.	75. Mlečuda Pavica 1995./96.
20. Šinjorić Branka 1976./77.	48. Knežević Ivana 1984./85.	76. Rutić Jelena 1996./97.
21. Purgar Edita 1977./78.	49. Knežević Tomislav 1984./85.	77. Maltar Vatroslav 1997./98.
22. Vragović Damir 1977./78.	50. Maroević Veronika 1984./85.	78. Fuškadija Marja 1997./98.
23. Horčić Bernard 1977./78.	51. Meštrić Jelena 1985./86.	79. Morasi-Pipertić Sara 1997./98.
24. Bunta Teodor 1978./79.	52. Kuren Nataša 1986./87.	80. Koren Sanja 1997./98.
25. Bunić Vlatka 1978./79.	53. Štorga Iva 1986./87.	
26. Ereš Dubravka 1978./79.	54. Vuk Vjekoslav 1986./87.	
27. Knežić Aleksandra 1978./79.	55. Novčić Linda 1986./87.	
28. Matinec Miljenka 1978./79.	56. Zidar Margareta 1986./87.	

UČENICI KOJI SU ZAVRŠILI OSNOVNO GLAZBENO OBRAZOVANJE (5 razreda)

1. Lodeša Mirna 1986./87.
2. Štefanić Jelena 1991./92.
3. Duvanar David 1992./93.
4. Petek Zdravko 1992./93.

Životopis

Ja sam Samanta Ferenčina, rođena 17. veljače 1997. godine u Zagrebu. Živim u mjestu Topličica pokraj Novog Marofa te sam pohađala Osnovnu školu „Podrute“ i Osnovnu glazbenu školu „Ivan Padovec“ u Novom Marofu, smjer klavir. Srednjoškolsko obrazovanje nastavila sam u Prvoj gimnaziji Varaždin. Završetkom srednje škole, 2015. godine, upisala sam Učiteljski fakultet u Zagrebu, odsjek u Čakovcu, modul hrvatski jezik, kao redovan student.

Izjava o samostalnoj izradi rada

Diplomski rad pod nazivom *Hrvatski skladatelj Ivan Padovec* izrađen je samostalno na temelju korištenja navedene literature, pomoću konzultacija i savjeta profesora Branimira Magdalenića, višeg predavača.

Studentica: _____